

február végéig a miniszterhez felterjesztendő. Az 1895. évi törvényről szóló számadás 1896. február végéig lesz benyújtandó. A bevételek időrendben, a kiadások az anyakönyvi kerületek szerint évenként csoportosítva sorolándók fel. A bevételek okmányai a nyert ellenanyagok, a kiadások okmányai pedig a szabályszerűen bélyegzett nyugtak lesznek.

Súlyedés.

„Reformokat követelünk — súlyed a parlamentarizmus!”

Legújabbban ezen a vesszőparipán nyargal az ellenzék. Jól esik a szóbeszéd hőseinek, hogy akadtak végre oly tárgyra, melyet mindenféle tekintetben szinte megbecsülhetetlen kormánybuktató eszköznek lehet fölhasználni. A „parlamentarizmus súlyedése” oly téma, amely 1. mindig aktuális, minden napirendre applikálható, 2. népszerű, 3. „európai színvonalba” emeli a szónokot, aki vele foglalkozik. Ekként gondolkozva, a többé-kevésbé nagy szónokok alkalmas és nem alkalmas pillanatokban, bármikor előráncíngálják e „hálás kérdés”-t, hisz „magasabb szempontból” üthetik vele a kormányt és „nagyszabású” feneket kerithetnek akármilyen nem tudom hányadrendű tárgynak, mely a költségvetési vita folyamán előkerül. Holmi agrár-szocialisztikus szószban feltárlva, oly koszt ez a parlament súlyedése, mely az összes ellenzéknek idebenn, népek, nemzetnek odakünn egyaránt jól esik. Bajok, amiket mindenki lát vagy érez, csakis egyedül a kormánynak, annak az erőszakos, annak a korrumpált, annak a nemzetietlen kormánynak a lelkét terhelhetik. A parlamentarizmus súlyed — tehát üsd a kormányt, mert ő és csak ő az, aki a parlamentarizmust súlyeszti! . . .

Vajjon ennek az ellenzéki bujósdi-komédiának láttára kinek nem jut eszébe a példabeszéd, mely szerint mindig az kiabál legjobban, akinek a háza ég!

Elfogadjuk a tételt, hogy valami rothadt Dániában. Hisz nincs az a szélső-mameluk sem, aki be nem látná, hogy parlamentünk nem mindenkép az az egészséges szervezet, melynek kéne, hogy legyen. De viszont ne kívánja a t. baloldal, hogy épeszü ember a dolgoknak minden kézzel-fogható ferdítését tiz, vagy akár száz még oly „okos, szép beszéd” után elhagyja. Nem illik egy nagy szervezet részleges baját úgy tüntetni fel, mintha e miatt az egész test oly betegségben szenvedne, amelyet onnan kellene kiirtani, ahol minden rész annak reme-módja szerint funkcionál. A mikor a „nemzet vezéré”-nek nemrég megfájdult a lába ujjá, bizonyára nem a szívét sietett Bécsbe gyógyíttatni, hanem beérte a lábujj helyrehozásával. Pedig a mi kifícamodott ellenzékünk csak afféle kistujja a parlamentnek nagyjában és egészében életerős és dolgora képes testén.

Az ellenzéki pártok sokféle nyavalyája még nem egyértelmű a magyar parlamentarizmus halálós betegséggel. Nincs már a magyar parlamentnek az az ellenzéki pártja, mely pozitív, életképes elveket vallana és azokat az aktív politika terére át tudná vinni. Felsoroljuk rendre, hogy az egyes pártok és frakciók miként rontották le nemcsak a maguk pozícióját, hanem az egész parlament komolyságát és hitelének egy részét? Nem tesszük. Kiki elfogulatlanul gondolkodik tudja, hányadán van a baloldallal. És tudja, mert lépten-nyomon látja azt is, hogy igenis csak egy párt az, mely egységes elvi alapon állva, megbízható garanciát képes nyújtani arra, hogy a parlamentarizmus még mélyebbre súlyesztését s ezzel egy országos nagy bajt meg fog akadályozni. Ez pedig a szabadelvű párt.

A szabadelvű kormány élén Bánffy Dezső báró miniszterelnök sohasem hunyt szemet azok előtt a bajok előtt sem, amelyekben a parlament igazán szenved. Annak idején bizonyára e téren is a tettek, a reformok emberének fog bizonyulni. De most, az országgyűlési ciklus végén és a millenium küszöbén ne várjuk tőle, hogy bele-megy ily mélyreható alkotmányos újításokba.

Az ellenzéki pártok álljanak meg — ha tudnak — a lejtőn, melyen ők maguk mind mélyebbre súlyednek. Hogy velük együtt az egész parlament igazán ne súlyedjen, arról majd gondja lesz a helyét mindenha derekasan megálló többségnek.

Történelmi társulat közgyűlése.

A Bács-Bodrogh vármegyei történelmi társulat f. hó 7-én tartotta évi rendes közgyűlését, a vármegyei ház kistermében, Schmausz Endre szabadkai főispán elnöke alatt. Ez alkalomból Szabadkáról átjöttek Iványi István társulati alelnök, ismert kiváló történész és Frankl István igazgató, a Ferenc József-rend lovagja, a megyei monografia tanügyi részének írója. Megjelentek továbbá a közgyűlésen Karácson Gyula alispán, Czirfusz Ferenc kir. tanácsos, Mihályi János árvaszéki elnök, Gräff tanfelügyelő s több mások a helybeli tagok köréből. A közgyűlésen első sorban dr.

Dudás Gyula titkári jelentése olvastatott fel az egyesület évi működéséről s ebben meleg szavakkal emlékezett a titkár Grosschmid Gáborról, a társulat nemrég elhunyt főtítkárjáról s annak kiváló érdemeiről, mire a közgyűlés az elnök indítványára Grosschmid emléket és érdemeit jegyzőkönyvileg is megörökíteni határozta.

A tárgysorozat tárgyalásának további folyamán az egylet 1894. évi zárszámadásai, valamint az évi költségelirányzat jóváhagyattak s Pozsonyi Béla pénztárosnak a pénztár pontos kezeléséért elismerés szavaztatott. Ezután több indítvány tárgyalatott és fogadtatott el, melyek az egyesület anyagi és szellemi ügyeinek föllendítésére vonatkoznak. Majd az üresedésben levő főtítkári állásra egyhangulag az eddigi másodtitkár választatott meg, a ki ezentúl a társulat Ekvönyvét is szerkeszteni fogja. A társulat tagjai sorába dr. Boromisza Tibor kalocsai kanonok alapító tag gyanánt lépve be, ennek örvendetes tudomásul vétele után, a felolvasásokra került a sor. A társulati tagok nagy figyelmé és érdeklődése mellett olvastattak fel Erdújhelyi Menyhért kis-kőrösi plébános és történésznek: „A titeli káptalan története”, továbbá Czirfusz Ferenc királyi tanácsosnak: „Adatok Jankovác történetéhez”, végül Frankl István történészünknek: „Megyei tanügyi történetéből” című jeles és kiváló gondolat irrt dolgozatai, melyekre nézve, miután a gyűlés kimondá, hogy azok a társulati évkönyvben is közlendők, az elnök, miután az ottlevő illusztr. társaságnak megjelenéséért köszönetet mondott s az egyletet további munkára és kitartásra buzdítá, a közgyűlést lelkes éljenzés között feloszlatta.

Ujdonságok.

Királyi segély. Ó Felsége a király Jaklits Franciska apatinai lakosnót magánpénztárából 10 frt segélyben részesítette.

Kinevezés. A király Sárkány Lajos szabadkai kir. alügyészt a balassa-gyarmathi kir. törvényszékhez bíróvá nevezte ki.

Kinevezés. Beösze Gyula, a helybeli honvéd-zászlóalj-parancsnok Verseere ezredparancsnokká neveztetett ki. A népszerű törzstiszt távozását városunk közönsége sajnálattal veszi tudomásul. Helyébe városunkba zászlóalj-parancsnokká Fodor Pál százados, törzstiszt-jelölt jön.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Karcber Károly zombori pénzügyigazgatósági számtisztet végleges minőségű számtiszté nevezte ki.

Kinevezés. Gärtner Sándor zombori hitoktató a Latimovics család, mint patronus óhajára, a kalocsai érsek által borsodi adminisztrátorrá kineveztetett.

Áthelyezés. A m. kir. pénzügyminiszter az ideiglenesen a zombori kir. adóhivatalhoz beosztott Horváth Lehel adótszítet a palánkai kir. adóhivatalhoz áthelyezte.

Áthelyezések. Sáaghy Károly őrnagy a szabadkai honvéd kiegészítő kerület parancsnoka Szegedre helyezettett át, helyébe Farkas Sándor őrnagy az új vidéki honvédszázalaj parancsnoka, Ujvidekre pedig zászlóaljparancsnoknak Bakalovics Szilárd őrnagy megya nyitrai 14. honvéd gyalogezenedtl.

Adomány. Csaszka György kalocsai érsek az új futtakai katonikus kornok 100 koronát adományozott.

A belügyminiszter Baján. Perczel Dezső, m. kir. belügyminiszter — mint már említettük — folyó hó 6-án Bajára érkezett. A belügyminiszter Perczel Miklós látogatására jött le Bajára s folyó hó 6-án, az esti vonattal érkezett meg. A miniszter ottlétere vonatkozólag Bajáról írják: „A miniszter kifejezett óhajára hivatalos fogadtatás nem volt; másnap déli 12 órakor azonban a törvényhatóság tisztikara Vojnits István főispán ur vezetése alatt tisztelettel őxcellenciájánál, ki a főispán lelkes üdvözlő szavaira igen meleg hangon köszönte meg a főispán és tisztikár figyelmét. Majd a szolgabírói hivatal tisztikarát fogadta lekötözött nyájassággal. Délután négy órakor dr. Vojnits István főispán ur a belügyminiszter tiszteletére a város háza nagytermében „thé dinatoire”-t rendezett, melyre a város elöljárói közül több mint 200-an voltak hivatalosak. A belügyminiszter ur, ki Baja városa iránt láptal szimpatiainak már számos ízben adta tanujelét, a fényes estélyen a leglelkesebb ovációkban részesült. Őxcellenciája az éjjeli vonattal visszautazott Budapestre.”

Arcképleplezés. Az apatinai kaszinó-egylet Schmausz Endre szabadkai főispán arcképeinek leplezési ünnepélyét vasárnap tartotta. Az ünnepélyről a jövő számunkban tudósítást fogunk hozni.

Elbocsátás. Náray Talamér Ujvidek város főszámvevője az államtisztviselők kötelekeiből végleg elbocsátatott.

Véglegesítés. Gábor Izidor pénzügyi fogalmazó ezen minőségben véglegesítettett.

A vármegyei bizottsági tagválasztás-hoz. Gromon Dezső honvédelmi miniszteri államtitkár, a kit Pivnicán és Palánkán választottak meg megyei törvényhatósági bizottsági tagnak, a pivnicai tagságról leköszönt. Sándor Béla volt főispán pedig, a kit Adán és O-Szivacon választottak meg, az adai tagságról köszönt le.

Hírek az ügyvédi kamarából. A szabadkai ügyvédi kamara választmánya közbírré teszi, hogy dr. Keceli Mészáros Géza ügyvédet Zenta székhelylyel, dr. Krno Milos ügyvédet Ujvidek és dr. Lallosevics János ügyvédet Zombor székhelyekkel, az ügyvédekről vezetett lajstromába folytatólag fölvetette; továbbá Balogh Károly zentai lakos ügyvédet a kamara területéről a pécsi ügyvédi kamara területére, Mohácsra történt átköltözése folytán az ügyvédekről vezetett lajstromából törlötte; végül Loósz Zsigmond bajai lakos ügyvéd ellen a felügyesztés okát megszüntető írtésítés alapján batályon kívül helyezi, és őt az ügyvédség gyakorlatába visszahelyezi, illetve visszahelyezte.

Jótekönyveleu adományok. A zombori jótekönyv négylet karácsonyfájára eddig adakoztak: Husveth Istvánné, Szilágyi Morné, N. N. 5—5 frt. Özevny Beke Gyulané, Dalmy Belané 3—3 frt. Molnár Istvánné 2 frt. Beke Zoltán, Beke Miklós 50—50 kr. Garam Izabella 1 drb cs. és kir. arany. Midőn ezen adományokért a négylet nevében köszönetét fejezi ki, egyben felkéri az emberbarátokat, miszerint adományukat Esztergamy Borbálához, mint az egylet elnökéhez juttatni sziveskedjenek.

A hegyuri bizottságból. Vasárnap délelőtt közgyűlést tartott Zombor szabad királyi város hegyuri bizottsága. — Tárgyalta első sorban a kezelése alatt levő egyházpénztár 1896. évi költségvetését. E szerint a plébános, káplánok, ügyész-bizottsági jegyző, gondnok, ellenőr, kántor stb. fizetése és különböző címeken huzott járuléka összesen 6882 frt 50 krt tesz ki; iródi szüksegletekre előirányzatott 221 frt 50 kr; adó és illeték címén 1153 frt, építetek fentartása (templom, plébánia, káplánok stb.) 850 frt, templomi szüksegletek (mismendő ruhák, gye.tyák, olaj, tömjén, harangkötelek, templom díszítése stb.) 840 frt, különféle szüksegletek címén 553 frt. Az összes szükseglet 10,500 frt. — Erre fedezet: Pénztári készlet 500 frt. Kamatok az összes pénztári követelések után 641 frt 80 kr, haszombérek 4820 frt, alamizna vagy perzselypénz 650 frt, temetések, misék, harangozás stb. 1770 frt, sirhelyek, sirkertváltoztatás 1100 frt, hatralékos és újonnan előirt párber 6000 frt, különféle jövedelmek 18 frt 20 kr. Az összes bevétel 15,500 frt. Marad tehát fölösleg 5000 frt. Az iskola alap költségvetése 1440 frt szüksegletet és 2658 frt 53 kr fedezetet mutat. A fölösleg 1218 frt 53 kr. — Legérdekesebb tárgya volt a közgyűlésnek az iskolaszék megalakítása: Névszerinti szavazás útján beválasztották: Bittermann Nándor, Csar András, Falcione Lóricu, dr. Falcione Nándor, Hagelmann Lajos, id. Husveth István, Jauch Ferenc, Mihályi János, Molnár István, Pekánovits András, Schlagger Gyula, Szlavy Ferenc, Szondy Matyas, Tarczay Mór, Thum Vince, dr. Vadas Kálmán, Weszelovszky Peter és Zsulyevits Ernő. — A közgyűlés további fojyomán az egyházszüksegnek ugyszólóv hazi ügyei, mint pl. kölesönök folyósítása, bekebelezések, törlesek, visszafizetett kölesönök stb. képezték.

Pályázat. A zombori kir. pénzügyigazgatóság részéről az üresedésbe jött pénzügyi fogalmazói állásra hirdetett pályázat meddő maradván, újabb pályázat hirdetése vált szüksegessé.

Hírlapírók kongresszusa. A vidéki hírlapírókat a kereskedelmi miniszter a kiállítás előmunkalatainak megtekintésére f. hó 8-ára a fővárosba egybe hívta. Ebből az alkalomból a vidéki hírlapírók kongresszust tartottak a hírlapírók segély- és nyugdíj-egyletének megalapítása végett. Jövő számunkban részletes tudósítást közlünk a kongresszusról.

Pályázat. Pályázat van hirdetve a zombori kir. pénzügyigazgatóságnál aljegyzői állásra.

Gyászír. Hattala Tamás, m. kir. pénzügyi bírtos életének 50 ik évében folyó hó 8-án, éjjeli 11 órakor jobblétre szenderült. Temetése ma d. u. 4 órakor megy végbe.

Uj tanácsnoki állás a városnál. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága november hó 27-én tartott rendes közgyűlésében 258 1895 közgy. szám alatt egy új tanácsnoki állásnak szervezését elhatározván, ezen határozat folyó évi december hó 7-étől számított 30 napon át Gyurits György városi főjegyző hivatalos helyiségében közszemlére kitétetett, ott a hivatalos órák alatt betekinthező és ellene felebbezések ugyanezen idő alatt a városi tanács-hoz címezve benyújthatók.

Tiszti lakoma. A helybeli honvéd és közös hadseregbeli tisztikar a távozó Beösze Gyula honvéd alezredes tiszteletere szombaton este az „Elefant”-bau lakomát rendeztek. A tisztikar szives ovációkban részesítette a népszerű alezredest.

Készüldések a kiállításra. Az ezeréves ünnepére készülő Magyarország jövő évi kiállításának mintegy a fölből elővárszolt remek szép városa Budapest városligetének fasorai között, állandó és alkalmoszerű palotáival, remek pavillonjaival és óriási csarnokaival jóval félszáz évvel a kiállítás előtt már csaknem egészen készen áll. Körülbelül kétszázötven különféle érdekes és izéles építet, többnyire már belül is készen, épen csak arra vár, hogy a tizenhatvezet meghaladó kiállítók érdekes, tanulságos tárgyaival benépesedjék és amelyek még épülfélezen vannak, azok is annyira közelednek befejezésükhöz, hogy a mi jubileumi kiállításunk lesz a világon az első kiállítás, mely megnyitásának napján, 1896. május 2-án valóban és tényleg be lesz fejezve. A magyar nemzet dicső emlékei részére épített hármaz történelmi palotacsoport, mely a gót Vajda-Hunyad várat, a jáki templomot, Magyarország legrégibb Árpád-korbeli román építetét és a renaissance-stílt foglalja magában, gazdag falfestményeivel együtt adták át e napokban készen az igazgatóságnak. A királyi pavillon berendezésével is már tizzetesen foglalkoznak. A hadfelszerelési kiállítás a bécsi arzenálban már össze van gyűjtve és oly impozáns, nagyszabásu benyomást tesz a nézőre, hogy szakemberek állítása szerint ilyen hadügyi gyűjtemény, mely a legújabb katonai felédezesek mellett a hadtörténelem emlékeit is oly gazdag gyűjteményben bemutatná, még soha egy kiállításon sem volt. Hatna még hozzávesztük a török szultán öfelsége által rendelkezésünkre bocsájtott, Konstantinápolyban őrzött temérdek ereklyéket, melyek a háromszázéves török-magyar háborúkra emlékeztetnek. Hasonló emlékeket kapunk még a berlini Zeughausból, Pétervárról, Lengyelországból. Nagyon érdekes az a mozgalom is, mely Amerikában kiállításunk jövő évi látogatására vonatkozólag széles körben megindult és mely abban is nyilvánul, hogy különösen az Egyesült-Államokban hazánkról és népnünk életviszonyairól minden vidéken ismertető felolvasásokat tartanak. A külföldi sajtó is, melynek képviselői csak nemrég voltak nálunk vendégek, telve van dicsérettel kiállításunk előkészületeiről. A jövő hétre pedig hazánk összes vidéki hírlapjait invitálta Dániel Ernő kereskedelmi miniszter, hogy nekik az ezredéves kiállítás előmunkalatait és a már elkészült építkezéseket bemutassa. Most készül a főváros és Pozsony városának pavillonja; a faluból már egy ház sem hiányzik, csak az utcák feltöltése van hátra s azután már csak a tipikus házak belső berendezése fog következni.

Cirkusz. Bajára megérkezett Valfi Fr. cirkusz-társulata s megkezdte előadásait.

Ujvid
szelének ez
Titelből írja
megvalósulás
az ujvidek-ti
6-becei vona
utóbbi vona
latok. Vojna
járásában, l
s a napokba
gek kellő ho
kodik dr. K
telen, hogy e
adatok igaz
bea legfogal
karolja, am
egyfitessen k
Titelnel a T
mint esetleg
elágazás Ká
Sajtó
küldtszék el
polgármester
matban. Igy
amelyet Man
szerkesztője
szerkesztő el
gyalás.

Artéz
Hadasy János
közadokozás
kultúrta, a k
nek bizonyít
Arany
aranylakodal
le e hó 1-én
közéj-szejn
50 évvel eze
közéjben 6
Fülöp és ne
neje Hertl k
Weber Peter
nejevel még
élnék. Az egy
zásainak volt
napon ismét a
Az erkölcsi n
fénylet emelt
nak Wagner
történet felol
gyogtak a n
haladókorben
be méltóan az
ünnepélyük b
Öngyil
né szül. Bunh
szerdán d. u.
tolylyal a lak
keresztül fur
meg s így éle
csetlen nő kib
foglalkozik az
mert férje elh
folyton szorult

Felov
sület ujvideki
hó 14 én dem
leányiskola en
Szinesz
A Topolyan
fele szintarsula
Kálmán a na
jubileumát. A
is ada. Inteli
szinesz érdem
kedélyes este
melto, hogy
közreműködte
zetet nyújtotta
József vasúti
Valamenyitke
auditorium.

Tüz a
történet, hanc
nek sem eset
mult heten je
Előadás közle
ügy, hogy az
között termé
ami azonban c
tüzet pár pill
zavartalanul
Gyász
egyik legnép
vedés után el
Öngyil
szabadkai kor
egy roloverve
Öngyilkosság
A doh
lakosok mód
különösen az
Csakbogy az
Gondoltak tele
dohány-csempe
alkudozott, Sz
a konyhában v
itt valami ese
lenni stb. A
győződve, hog
Illés tanácsára
azonban lesbe
Viisszament tel
eltűntették és
kénytelen távo
nak is jelentés
puskát tudta m
se havva.

Műv
„Karác
Gyula egy 14
ki. Jövő száma

Ujvidék-Titel-Ó-Becse. Bács megye határszélén ezen nevezetes vasuti összeköttetése — mint Titelből írják — a régi csajkások öröme közeledik a megvalósuláshoz. Gróf Leiningen miniszteri biztos ugyanis az ujvidék-titeli, Zákó orsz. képviselő pedig az ujvidék-ó-becsei vonal kiépítésén serénykedik annyira, hogy ez utóbbi vonalra már megkezdődtek a földszinelési munkálatok. Vojnits titeli főszolgabíró minden lehetőséget elkövet járásában, hogy a Tiszavidék ezen régi óhaja teljesedjék s a napokban beható értekezleteket tart, hogy a községek kellő hozzájárulását megszerezze. Hasonlóan buzgólkodik dr. Kresztics takarékpénztári igazgató is. Késztelen, hogy e vasutak kiépítését, főleg, mert statisztikai adatok igazolják, miszerint a titel-ujvidéki út a megyébe legforgalmasabb, a vármegye legmelegebben felkarolja, amit majd a szomszéd Torontal megyével együttesen közreműködve Ó-Becsenél, Szablyánál vagy Titelnél a Tisza áthidalásának kell követni egy forgalmi, mint esetleg hadászati szempontból is. Ujvidék felől az elágazás Kátynál lenne Ó-Becse és Titel felé.

Sajtóper. A múlt héten folyt le a szegedi esküdtsek előtt Mamuzsich Lázárnak egy sajtóperere. A polgármesternek még több rendbeli sajtóperere van folyamatban. Így tegnap, hétfőn is került egy tárgyalásra, amelyet Mamuzsich Lévay Simon, a „Szabadkai Hírlap” szerkesztője ellen indított. Folyó hó 19-én az ugyanezen szerkesztő ellen indított egy másik sajtóperere kerül tárgyalásra.

Artézi kut. Említettük, hogy Topolyán dr. Hadzsy Janos és dr. Cziráky Gábor kezdeményezésére a közadakozásból artézi kutat fúrnak. Strek József ottani kútfúró, a kutat elkészítvén, az tökéletesen sikerültnek bizonyult és átadott a közhasználatnak.

Aranylakodalom. Verbásról írják: Ötszörös aranylakodalom ritka ünnepélyének meghatározó jelenete folyt le e hó 1-én a verbási ág. ev. egyházban az egész község színe-java előtt a zsufolásig töltött templomban. 50 évvel ezelőtt a még alig 500 lelket számláló hitközségben 6 pár kelt egybe, kik közül Eidenmüller Fülöp és neje Kendel Magdolna, Száhm Gottfried és neje Herl Klára, Szieler Lukács és neje Scheer Katalin, Weber Péter és neje Bayer Karolina és Bayer Henrik nevével még mindig a legjobb egészségben és örömben élnek. Az egyházi lelkes és egyházi felügyelő fardozásainak volt köszönhető, hogy ez az 5 agg pár fenti napon ismét az oltár előtt kérték isten áldását frigyükre. Az erkölcsi momentumokban gazdag templomi jelenet fényét emelte Sarkány Samuel püspök aranytollú sorainak Wagner Adolf segédlelkész által az ünnepelték előtt történt felolvasása. A meghatottság ihletet könnyű ragyogtak a nagy sokaság szemében. Az ünnepélyt a haladókörben a község által rendezett bankett fejezte be méltóan az ünnepelték jelenlétében. Vajha gyémánt-ünnepélyük örömeit is megérhetnék!

Öngyilkossági kísérlet. Schneider Gusztávné szül. Bunhár Mária, szabadkai lakosné, f. hó 4-én, szerdán d. u. 4 órakor egy kisebb kaliberű forgópisztolyal a lakásán melbe lötte magát. A golyó a tüdőt keresztül furta ugyan, de nemesebb részeket nem sértett meg s így életben maradásához van remény. A szerencsétlen nő kihallgatásakor azt vallotta, hogy már régóta foglalkozik azzal az eszmével, hogy életétől megváljék, mert férje elhagyta, gyermekeit is elvitték tőle s hogy folyton szorult anyagi viszonyok között él.

Felvasó estély. A Maria Dorothea Egyesület ujvidéki köre december havi felvasó estélyét f. hó 14-én délután 5 órakor Ujvidéken az áll. polgári leányiskola emeleti termeiben tartja meg.

Szineszjubileum. Topolyai levelezőnk írja: A Topolyán működő jól szervezett Karpáthy Györgyfele színtársulat egyik legelőkelőbb tagja, Szerémfalvy Kálmán a napokban tartja szineszkedésének 25 éves jubileumát. A „Tolone” című darabban jutalomjátékát is adá. Intelligens közönségünk méltányolván a derek színész érdemeit, fölülte nagy számban jelent meg és kedélyes estélyt szerzett a jubilánsnak. — Említésre méltó, hogy ez alkalommal topolyai műkedvelők is közreműködtek. Kitünő játékaikkal fölülte nagy élvezetet nyújtottak a nagyszámú hallgatóságának. Riesner József vasuti pénztáros és neje, meg Boskó József. Valamennyitük számtalanszor kitapsolta a lelkesült auditorium.

Tűz a színházban. Szerencsére nem nálunk történt, hanem Ujvidéken és szerencsére az ujvidékieknek sem esett semmi komolyabb bajuk. Ujvidéken a múlt héten jótékonycélú műkedvelői előadást rendeztek. Előadás közben a bengali tűz felgyújtotta a sugólyukat, úgy, hogy az csakhamar lángra is lobbant. A közönség között természetesen egyszerre nagy lett az ijedelem, ami azonban csakhamar megszűnt, miután a kezdődő tüzet pár pillanat után elfojtottak. Az előadás azután zavartalanul fejeződött be.

Gyászhir. Gortva Lázár, Ó-Becse községnek egyik legnépszerűbb alakja a napokban hosszas szenvedés után elhunyt.

Öngyilkosság. Hegyi (Kneplspitz) György szabadkai korezmáros, szombaton reggel fél 7 órakor egy revolverrel szíven lötte magát s rögtön meghalt. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

A dohány. Szabó Illés és Barna István zentai lakosok mód nélkül szeretik a jó pipára való dohányt, különösen azt a fajtát, mely még nincs megfűnölve. Csakbogy az ilyen jó dohány drága is, meg tilos is. Gondoltak tehát egyet és házukba csaltak egy jóhiszemű dohány-csempészt. Amíg Barna István a csempészszel alkudozott. Szabó Illés előkerítette a rozsdás puskáját, a konyhában zörögni kezdett, mérgeesen kiabálva, hogy itt valami csempész van, ő látta ide bejönni, itt kell lenni stb. A balára ijedt dohánykőfa szentül meg volt győződve, hogy a konyhában pénzügyőr van s Szabó Illés tanácsára sietett az ablakon át menekülni. Kint azonban lesben állt és csakhamar rájött a turpisságra. Visszament tehát az ott hagyott dohányért, de azt akkorra eltűntették és a pórul járt csempész üres kézzel volt kénytelen távozni. A szerencsétlen flótás még a batóság-nak is jelentést tett, de a házkutatás csak a rozsdás puskát tudta megkeríteni, a dohánynak azonban se híre, se hamva.

Művészet és irodalom.

„Karácson est.” Ez alatt a cím alatt Csopor Gyula egy 14 oldalra terjedő drámai költeményt adott ki. Jövő számunkban ismertetni fogjuk.

„Az én napjaim.” Herke Mihály, lapunknak is jeles tollu munkatársa, összegyűjtött verseit egy 162 oldalra terjedő kötetben kiadta „Az én napjaim” cím alatt. Az érdekes kötetre, amely a napokban hagyta el a sajtót, még visszatérünk.

Színház.

Küzdelem a létért.

Csütörtök, december 5.

Daudet Alfonsnak, a híres francia írónak darabja került ma színpadra. A darab roppant realiztikus vonásokban festi azt a modern hamis életet, amely Darwin tanából kiindulva a létért való küzdelemben az eszközöket nem válogatja meg. A legridegebb emberi számítás, a mely nem riad vissza még a gyilkosságtól sem, az önérdéknek kielégítése, bármilyen aljas módon történjék is az, van a közönség elé állítva. Szinte borzadunk, a mikor egy emberben a realizmust olyan nagy mértékben látjuk megnyilatkozni, a mikor azt tapasztaljuk, hogy akad embertársunk, a ki a realizmusában a gonoszságig süllyed, a ki csak a személyét, jólétét, gondtalan anyagi helyzetét úgy, mint kejes vágyait tartva szem előtt, kivetkőzik minden nemesebb érzésből, a melylyel az ember már teremtésénél fogva meg van áldva. Az író nemes célja sikerült; a ki ezt a darabot végig nézi, bizony az megutálja azt a rideg, aljas emberi gondolkodásmódot. Megutaljuk az aljas gondolkodásmódot annál is inkább, mivel az író kifejezésre juttatja a legnemesebb, legideálisabb emberi érzést is. Ellentétbe van helyezve a jó a rosszal, a nemes az aljassal. Látszólag a rossz győz, de befejezésül a jó diadalmaskodik a rossz fölött. Ezt megkönyebbüléssel veszi a közönség tudomásul, bár Astier Pálnak, az aljas számitónak halála nem nyugtat meg egészen. Nem azért, mivel Astier halálával nem az a gonosz elv, az az aljas életnézet bűnhődött, hanem egy nécsábitó, a ki megcsalta egy becsületes embernek a leányát. A darabnak eszméjét az író igen erős vonásokban dolgozta fel; igazi nagy írói talentummal ragadott ki az életből egyes jeleneteket.

A darabnak előadásáról általában azt mondhatjuk, hogy kielégítő volt. A rendezés semmi kívánni valót sem hagyott fenn, a kellő betanulás is meg volt. Egyáltalán a mi a szerepek betanulását, a rendezést, az összejátékot, a díszleteket és kosztümöket illeti, erre nézve immár kötelességünk kijelenteni, hogy a Fűrédi társulata e tekintetben mindig helyt áll magáért; addig is, a míg esetleg később részletesebben fogunk erről a dologról szólni, fogadják a direktor elismerésünket.

Az egyes szereplők közül — talán mondanunk sem kell — Laczkó Aranka (Mária Antónia) játéka volt ma is a legelőkeltebb. Bámulatos igazán, mennyi szorgalommal, mennyi ambícióval és milyen ritka tehetséggel rendelkezik ez a művésznő. Minden mozdulata, minden szava, alakításának legparányibb része a természetességnek hamisítatlan zománcát viseli magán. Nyílt színen és felvonások közlben sűrűn megtapsoltak, a mire bizony sűrűn reászolgált. Alakítása, játéka a legmagasabb műveltséget is kielégítheti.

Hidvéghy E. (Astier Pál) sok szorgalommal, tehetőségének teljes felhasználásával játszotta el nehéz szerepét. Alakítása elég jó volt. Tuboly C. (De Saline Ester) temperamentumának megfelelő szerepet játszott a nélkül azonban, hogy régi hibájától, a túlságos pathosztól menten játszott volna. Károlyi Böske a Lidie szerepét jól átgondolva és átérve adta. Játékán meglátszott a gond és a tehetség.

Gyarmathy (Vailant) jó volt. Szebenyi (Causade) nehéz szerepével elég ügyesen birkózott meg. Lángh Ö. (Gróf Adriani) nem szalon színész; Keresztessy A. nem nagyon mozdította elő a darab sikerét.

A boszorkányvár.

Szombat, december 7.

A szerdai gyenge operette előadás után ismét egy eléggé kielégítő, jó előadás. Milöcker Károlynak ezen — a budapesti népszínházban a legutóbbi idők nagy vonzóerőt gyakorló fölbemészó dallamokban gazdag s értékes zenéjű operettje adatott elő szombaton pre miékként színházunkban. A zenekarnak és az énekeseknek szerepeikben való meglehetősen biztossága, egyöntetű összhangzó előadás jellemezték a szombati estét.

Ami az operett szövegét illeti, hát bizony arról nem mondhatunk el valami különösét, s erről is csak azt jegyezhetjük meg, hogy nem emelkedik a sablonos operette szövegek fölé és a XIX. század végén akarja a boszorkányok és kísértetek — egyszóval a babonáság iránt fogékony népnek bebizonyítani, hogy: kísértetek nincsenek, csak rossz emberek, ami különben újságnak már nevétesen régi, megmondván már Könyves Kálmán királyunk: „de strigis quae non sunt...” Ez legalább az operett eszelekvényének a főthémája, amely körül — el kell ismernünk — elég ügyesen fonódik — a eszelekmény.

Az operette zenei része azonban bőven kárpótolt a szöveg naivságaiért. A szebbnél szebb dallamok nagy számban fordulnak elő. Az uverture, az operettben előforduló egyes dallamokból ügyesen van összeállítva. Az I. rész zenéje hűen tükrözi vissza a kísértetek és boszorkányoktól rettegő porok lelki állapotát. A contrabass és gordonka szeszélyes, helylyel-közzel dissonáns hangjai, melybe az oboák éles hangjai és a fuvolák futamai belevegyülnek, kiválóan festik a helyzetet. A karok éneke az előadás elején kissé ingadozott, később azonban mindinkább összhangzó és élvezetes lett.

Perényi (Jóska) szolóját igen szépen, nagy igyekezettel énekelte és a kórúba átmenő ezen dallam hatalmas hangjai bátorozottan fejezték be az I. részt.

A II. részben Gy. Mészáros Kornélia (Verus) játékát kell kiemelnünk. Ezen résznek egy zenei száma, mely — szólókból trióba meue váltakozik — gyöngye az operett egész zenéjének. Ez a tenor, soprán és bariton hangmenekre megirt balladaszerű trio, mely az erdők éjjeli félelmetességét tolmácsolja, a földallamnak tercekben való kíséretével, maradandó becsű alkotás. Gy. Mészáros Kornélia, Perényi és Lángh Ö. (András) igen szépen énekeltek.

A III. részben Berczik (Coraille) igen szépen énekelte. Trillái és futamai tiszták és csengők voltak. Tiszta (Kányavári) izléssel játszott. Lángh Jenő, Szebenyi és Lantos megállították helyüket. Ferenczy nagyon fanyar udvarmester volt. Erdélyi Otília a falu boszorkánya szerepében jobban játszott, mint eddig.

A IV. részben Gy. Mészáros Kornélia kupléja tett szert s a sok tapsra nem is fukarkodott az ismétlésekkel.

Az előadás rendezése ügyes volt. Díszletei a második és a harmadik felvonásban szépek, a jelmezek pedig bátorozottan elegánsak voltak. A zenekar szépen játszott. Dellin ur vervel dirigál és ez így igen jól van, csak arra kérjük, hogy a fortissimokba menő „tutti”-nál ne paskolja oly irgalmatlanul a sugólyuk fedelét.

Csokon szerzett völegény.

Vasárnap, december 8.

Szigei József 3 felvonásos énekes bobózata a „Csokon szerzett völegény” vig estét szerzett vasárnap a színház publikumának. Helylyel közzel mintha kissé vontatott lett volna az előadás; de azért az összenyomás elég jó volt.

Gy. Mészáros Kornelia (Irén) fáradságos, nehéz szerepével derekasan birkózott meg. Szépen, kedvesen énekelte, ügyesen játszott. Sűrű tapsok jutalmazták alakítását. Gyarmathy G. (Csanki Lőrinc) jó adta a szerepét. A szerep, a melyet ma adott, roppant nagy és meg lehetőségen nehéz szerep. Folyton a színpadon kellett lennie s e mellett folyton beszélni és játszani. Gyarmathy nagy szorgalommal és igyekezettel oldotta meg feladatát, bár kissé hátrányára volt a rekedtsége, a mely a 3. felvonásban már erősen észrevehető volt. Attól tartottunk, hogy egyszerre csak eláll a szava. Ha valaki meg van hűlve és rekedt, akkor kár neki egy ilyen roppant nagy szerepet kiosztani; a megerőltetés épen nem válik hasznára a rekedt toroknak.

Ferenczy, Tiszta és Erdélyi Otília, a kóbor színeszek személyesítői a karzatnak bő anyagot szolgáltatnak a nevetésre.

Károlyi Böske (Olga) kis szerepében jó volt; Hidvéghy (Béla) tőle telhetőleg jól adta szerepét.

NYILTTÉR. *)

A „Zombori Hírlap” legutóbbi számában megjelent közlemény, mintha leányom özv. Herzfeld Viktorné eljegyztetett volna, légből kapott hír és nem felel meg a valóságnak.

Zombor, 1895. december hó 9-én.

Weidinger Zsiga.

*) Az e rovatban közlöttéért nem vállal felelősséget a szerk.

Felölő szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

6187. szám.

kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásába kebeleztet Sztanisics községénél újonnan rendszeresített és 400 frt évi fizetéssel javadalmazott írnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy pályázati kérvényüket szabályszerűen felszervezve hozzám **follyó évi december hó 31-ik napjáig** nyújtsák be, mert a később beadottakat figyelembe venni nem fogom.

Zombor, 1895. évi december hó 2-án.

T á r c z a y,

3—2

főszolgabíró.

Bérbeadó vendéglő.

Bácsföldváron kitünő forgalmu s kaszinóval biró **vendéglő** hosszabb időre bérbe adandó. Bővebb felvilágosítást ad ott helyben a tulajdonos

3—2

Mirilov Anna.

5316. szám.

kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Mohol község beltörlétén 360 frt készpénz és 30 frt rubaátalánnyal egybekötött galogos rendőrvetetői állás lemondás folytán megírtesedett.

Felhívom a pályázók, miszerint kérvényeiket a megyei szabályrendeletben előirt követelményeknek megfelelőleg felszervezve, a járási tekintetes főszolgabíró urhoz Zentára **follyó évi december hó 20-ig** annál is inkább adják be, mert a később beérkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Moholon, 1895. évi december hó 3-án.

Mikosevits Antal,

jegyző.

Szabó András,

3—2 biró.

Zálog-árverés

1895-ik évi december hó 27-én.

Mindazon ékszerek és zálogtárgyak, melyek 1895. évi október hó 31-én, és pedig 93-15443 számig, ki nem váltattak vagy át nem irattak, **1895. évi december hó 27-én** a zombori kereskedelmi és iparbank zálogkölcson-osztály helyiségében délelőtt 9 órakor tartandó

nyilvános árverésen

eladni fognak.

Fizetési halasztások a kitűzött határidő előtt 3 nap alatt történhetnek.

Zomborban, 1895. évi november hó 25-én.

A zombori keresk. és iparbank igazgatósa.

Ispáni állást keres

egy az adai földmives iskolát kitűnő eredményel elvégzett gazdász, akinek a gazdaság terén már 9 évi gyakorlata van. Feltételei szerények. Bővebb értesítést ad a kiadóhivatal. 3-3

4153. szám.

kig. 1895.

Árverési hirdetmény.

Bács Topolya tulajdonát képező vadászati jog, mely a gróf Zichy N. János tulajdonához tartozó Emőd (Emüts) és Uj-puszta kivételével a község egész határára kiterjed, hat egymásután következő évre, vagyis 1896. évi január 1-től 1901. évi december 31-ig terjedő időre Bács-Topolyán a község házában **1895. évi december hó 17-én délelőtt 10 órakor** szóbeli nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek berbe fog adni.

Kikiáltási ár 180 frt, melynek 10%-a készpénzben avagy elfogadható értékű papírban az árverés megkezdése előtt az eljárásnál letendő.

Az árverési feltételek a községi jegyző irodájában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Felhívtnak mindazok, kik e jogot berbevenni szándékoznak, hogy az árverésnél személyesen annyival inkább is megjelenjenek, mert írásbeli ajánlatok figyelembe vételét nem fogják.

Bács-Topolyán, 1895. évi november hó 28-án.

Jedlicska Mihály,
jegyző. 2-1

Fekete István,
bíró.

Legolcsóbb bevásárlási forrás a karácsonyi ünnepek alkalmára.

Jóth Ernő

fűszer-, csemege-, bor-, pezsgő-, festék- és gyarmatárú-üzlete

Zomborban,

Jó-utca, Dr. Popovits-féle házban.

3-2

A „fekete kutyához.”

Különösen felhívom a n. é. közönség figyelmét

thea, rum, cognac és likőr raktáromra.

Hirdetmény.

Van szerencsém a tisztelt hölgyközönségnek tudomására hozni, hogy Grác-Bécsből ide megérkezvén, mint

női ruhakészítő

itt letelepedtem, egyúttal hölgyek részére szabás-rajzi és szabászati tanfolyamot nyitottam; miért is a tisztelt hölgyközönség szíves és számos látogatását kérem.

Teljes tisztelettel

Özv. Strázsay Alajosné,
özv. Zsuffa tanárnénál,
Deák Ferenc-körút, 205. sz. alatt.

3-1

Árverési hirdetmény.

Alulírt község eljárássága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint folyó évi november hó 30-án 95/1895. számú képviselőtestületi határozattal a vadászati jog 1896. évi január hó 1-től 6 egymásután következő évre berbeadni határozta. Kikiáltási ár évi 20 frt.

Felhívtnak ennélfogva az árverezők, miszerint **folyó évi december hó 28-án d. e. 9 órakor** tartandó nyilvános árverésen a község háza tanácstermében megjelenni sziveskedjenek.

Kelt Kis-Hegyesen, 1895. évi december hó 2-án.

Czirák József,
jegyző. 3-1

Pecze Pál,
bíró.

4031. szám.

Feladasi hirdetmény.

Az alulírt erdőhivatal részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a bezdani, apatini, dorozsói és palankai m. kir. erdőgazdálkodásokhoz tartozó lágymagvak fájának tövön kihasználása felsőbb jóvágyas fentartása mellett **1895. évi december hó 18-án délelőtt 9 órakor** az alulírt erdőhivatal irodájában nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek eladati fogják.

Az árverési és szerződési feltételek, valamint az egyes vágások részletes becslése az alulírt hivatalnál és a fent nevezett erdőgazdálkodásoknál a szokásos hivatalos órákban megtekinthetők.

Apatin, 1895. évi december hó 6-án.

M. kir. erdőhivatal.

1644. szám.

kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Katymár községében lemondás folytán tisedésbe jött és évi 300 frttal javadalmazott 8 gyalogrendőri állásra a pályázat ezennel kihirdetettik.

Felhívtnak pályázók, hogy szabályszerűleg felszerelt kérvényeiket **folyó évi december hó 15-ik napjáig** alulírt község eljárásságánál személyesen nyújtsák be.

Katymár, 1895. évi december hó 1-én.

Lichtneckert,
h. jegyző.

Till Imre,
bíró.

6044. szám.

kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásába bekelezett Kernyaja és Gyulafalva nagyközségekből alakult egészségügyi körben elhalalozás folytán tisedésbe jött körorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetnek.

A körorvos szabályrendeletileg megállapított székhelye Kernyaja és évi fizetése 500 frt. A látogatási díjak a megválasztott orvos és a községek között egyezségeileg lesznek megállapítva. Teljesíti az orvos a halottkémlési és husvágatási szemléket, melyek szabályrendeletileg szintén díjazással vannak egybekötve.

Azonkívül a körorvos kézi gyógyszerár tartásának engedélyezéséért is folyamodhat, mely mindaddig, míg a községben esetleg önálló gyógyszerár nem állítatik, az illetékes hatóság által az orvos folyamodására engedélyezettnek szokott.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtokat, hogy az 1876. évi XIV. t. c. értelmében szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket alulírt fősztábornál **folyó évi december hó 18-ig** okvetlenül nyújtsák be, mert a később beadottakat figyelembe venni nem fogom.

Zombor, 1895. évi november hó 25-én.

Tárczay,
fősztábornok.

3-3

8531. szám.

kig. 1895.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye palankai járásba bekelezett Paraga községben tisedésbe jött s 20 frt készpénz és minden szülés alkalmával 2 frttal díjazott szülésznői állásra pályázatot nyitok.

Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket **folyó évi december hó 25-ig** hozzámm benyújtsák el ne mulasszák.

Német-Palankán, 1895. évi november hó 27-én.

Veszelinovits,
szolgabíró.

8377. szám.

kig. 1895.

Pályázat.

O-Becse községénél megüresedett közpénztári könyvelői — évi 600 frttal javadalmazott — állásra pályázatot nyitok.

Pályázni óhajtok, vizsgázott jegyző, esetleg kereskedelmi felsőbb iskolát végzett egyéneket felhívom, hogy felszerelt kérvényeiket **1896. évi január hó 10-éig** nyújtsák be.

O-Becse, 1895. évi december hó 6-án.

Gombos Béla,
fősztábornok.

PÁLYÁZATI HIRDETMEŒY.

Bodrogh-Monostorszegh község iskolaszéke egy tanítói állásra ezennel pályázatot nyit. Felhívtnak a pályázók, hogy kellőleg felszerelt kérvényeiket **folyó évi december hó 20-ig** alulírthoz nyújtsák be.

Javadalmazás: 400 frt fizetés és 50 frt lakbér. Megkivántatik a magyar és sokác nyelvnek tökéletes bírása. Előnyben részesül, ki emellett a német nyelvben is jártas. Köteleztetik továbbá a megválasztandó a mindennapi s ismétlő iskolásokat oktatni.

Kelt Bodrogh-Monostorszeghen, 1895. december 7-én.

Nagy Béla,
iskolaszéki elnök.

2-1

2296. szám.

kig. 1895.

Hirdetmény.

Kernyaja község eljárássága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező vadászati jog az 1896. évi január hó 1-étől kezdődő (6) hat egymásután következő évre a legtöbbet ígérőnek árverés útján berbe fog adni.

Az árverés **folyó évi december hó 15-én délután 3 órakor** Kernyaja község házában fog megtartatni.

Az árverési feltételek a községi jegyzői irodában tekinthetők meg.

Kernyaja, 1895. évi december hó 2-án.

Az eljárásság.

3-2